

Organizování a provádění součinnosti mezi prostředky PVO armády, PVOS a frontu

Major Miloslav Zelníček

Útočná i obranná operace protivníka bude podporována mohutnou činností letectva. Útoky letectva budou prováděny na celé státní území s důrazem na důležité objekty, které mají velký vojenský nebo hospodářský význam pro další vedení války. Útoky letectva budou rovněž vedeny na vojska a to jak ve stálých posádkách tak i na přesunu, nebo v prostorech soustředění.

Protože boj o nadvládu ve vzduchu bude mít mimořádný význam pro další vedení operace musí být prostředky PVOS a letectva v neustálé bojové pohotovosti a prostředky vojska PVO musí být schopny po vyhlášení bojového poplachu co nejrychleji dosáhnout bojové pohotovosti a doplnit systém PVOS a letectva. Oba druhy vojsk musí být připraveny odrazit hromadné útoky nepřátelského letectva a zabezpečit pozemním vojskům úspěšné vedení útočné (obránné) operace.

Toto není možné provést bez těsné, předem plánované a důsledně prováděné součinnosti. V prvním období operace bude nutno tuto součinnost organizovat mezi prostředky PVOS a letectva a prostředky PVO bojující armády, v dalším období mezi prostředky PVO armády a prostředky PVO frontu.

Cíle a úkoly součinnosti mezi prostředky PVO

Protivzdušná obrana může mít úspěch pouze při sladěném úsilí všech sil a prostředků PVO na základě organizované a neustále udržované součinnosti po celou dobu operace. Součinností je nutno vždy organizovat vzhledem ke konkrétním podmínkám a situaci.

Cílem součinnosti je: sladit všechna prováděná opatření sil a prostředků PVO armády s prostředky PVOS a frontu tak, aby byly zabezpečeny před vzdušným průzkumem a před úderem ze vzduchu vojska v mírových posádkách i na bojišti, a důležité objekty na státním území.

Hlavní úkoly součinnosti mezi prostředky PVO armády a prostředky PVOS a frontu jsou:

- soustředit na nejdůležitějších směrech, nad předem určenými prostory na potřebovanou dobu takové množství prostředků PVO a takové radiotechnické zabezpečení, že činnost nepřátelského letectva bude velmi ztížena ne-li úplně znemožněna; zabezpečit tak provedení odvetného úderu a bojeschopnost vojsk;

- přesně časově i prostorově vymezit způsob bojové činnosti jednotlivých prostředků PVO tak, aby každý cíl byl včas

zjištěn, nepřetržitě sledován a ničen těmi prostředky PVO, které mají nejvýhodnější podmínky a předpoklady k jeho zničení. To znamená, že činnost prostředků PVO armády, hlavně PLD (hlavního i raketového) a letectva, bude koordinována s přihlédnutím k nejvýhodnějším možnostem zničení vzdušných cílů podle pravděpodobnosti zásahu a možnosti působení co do výšky i dálky tak, aby vzdušný cíl byl zničen ještě před splněním daného úkolu;

- neustále organizovat vzájemnou výměnu informací a bojové činnosti nepřátelských vzdušných útočných prostředků, o činnosti vlastních sil a prostředků PVO i o pozemní situaci mezi VS PVO armády a VS stíhací letecké divize (VS divise PVOS).

K splnění těchto úkolů součinnosti bude nutno mezi prostředky PVO organizovat součinnost:

- mezi PLD (raketovým i hlavníovým) a stíhacím letectvem (PVOS i F),
- mezi radiolokačními prostředky armády a PVOS,
- mezi PL prostředky armády a PL prostředky PVOS,
- mezi prostředky PVO a bráněnými vojsky a objekty,

- mezi prostředky PVO armády navzájem,
- mezi prostředky PVO armády a prostředky PVO sousedních armád a frontu,

- k zabezpečení činnosti vlastního letectva,
- k zabezpečení činnosti pozemních vojsk.

Součinnost mezi PLD (raketovým a hlavnovým) a stíhacím letectvem

Armáda při zahájení útočných akcí protivníka (nebo při zjištění jeho příprav k útoku) bude zabezpečena pouze organickými silami a prostředky PVO. Útočná (obránná) operace armády bude ještě zabezpečena stíhacím letectvem PVOS a radiotechnickým vojskem. V pásmu armády budou zpravidla působit i další prostředky PVOS (raketové nebo hlavnové PLD a protiradiotechnické prostředky).

Proto již v míru musí být organizována součinnost mezi silami a prostředky PVO armády a mezi prostředky PVOS a letectva (divizí PVOS). Součinnost organizuje velitel PVO armády s velitelem divize PVOS, která bude provádět ochranu armády (pokud tato provede operaci na vlastním území). K zabezpečení součinnosti se zpracovává plán součinnosti mezi prostředky PVO armády a divizí PVOS, který může obsahovat:

1. cíl a hlavní úkoly součinnosti,
2. síly a prostředky PVO armády a divize PVOS,
3. možné varianty činnosti protivníka a jaká opatření PVO budou k tomu učiněna,
4. materiálně technické zabezpečení součinnosti,
5. provozní a jiné potřebné údaje.

Zvlášť důkladně musí být zpracován 3. bod plánu součinnosti. Zde musí být uvedeno, jaká opatření provádějí síly a prostředky PVO armády a divize PVOS v době míru, dále při vyhlášené bojové pohotovosti 2. a 1. stupně a při vyhlášení bojového poplachu. V plánu součinnosti musí být rozbrány všechny možné varianty útoků nepřátelského letectva a podle těchto variant rozpracována podrobně činnost sil a prostředků PVO armády a divize PVOS. Myslím, že bude stačit, když budou rozpracovány tyto varianty útoků nepřátelského letectva:

- nálety jednotlivých letounů, nebo malých skupin ve značných časových intervalech,
- nálety velkého počtu cílů, časově a prostorově rozptýlených,
- hromadné (dlouhotrvající) nálety velkého počtu letounů,
- nálety nízké letících letounů nepříteli (do 1000 m).

Plán součinnosti musí být neustále podle změn a konkrétní situace opravován a doplňován.

Při zahájení útoku protivníka (nebo při zjištění příprav k útoku — při vyhlášení bojové pohotovosti č. 2) musí velitel PVO armády vyslat na VS divize PVOS součinnostní skupinu složenou ze 2 — 3 důstojníků. Skupina musí být vybavena spojujícími prostředky s obsluhou.

Úkolem součinnostní skupiny armády bude:

- informovat velitele divize PVOS o činnosti a sestavě sil a prostředků PVO armády,

- informovat velitele PVO armády o umístění a plánovaném manévru stíhacích leteckých pluků (radiotechnických hlásek), o sestavě raketového i hlavnového PLD a o protiradiotechnických prostředcích,

- informovat velitele PVO armády o průletech a bojové činnosti vlastního (hlavně stíhacího) letectva,

- upřesňovat otázky součinnosti se štábem divize PVOS, které se vyskytnou v průběhu řízení bojové činnosti sil a prostředků PVO. Např. při manévru pluku raketového PLD musí součinnostní skupina ihned informovat velitele divize PVOS, aby tento převzal ochranu nad prostorem raketového PLD do té doby než toto bude připraveno k palbě v nových palebných postaveních,

- dbát, aby byly dodržovány zásady plánu součinnosti, to znamená nedovolit, aby stíhací letectvo působilo na cíle nad 3000 m, v okruhu účinného dostřelu raketového PLD, nebo pod tuto výšku v okruhu účinné palby malorázového PLD. V případě vlétnutí stíhacích letounů do tohoto prostoru, musí součinnostní skupina ihned informovat velitele divize PVOS a smluveným signálem uvědomit velitele PVO armády, aby PLD (PL ŘS) zastavilo na cíl ... palbu.

K zabezpečení rychlého a přesného předání (převzetí) signálů, povelů i k hlášení např.: předního okraje, palebných postavení raketového PLD, manévru RTH, stíhacích leteckých pluků, přeletu vlastních letounů, prostorů přehrazování atd., je výhodné zpracovat tabulku signálů pro součinnost SL a PL prostředky. Tato tabulka může být

zpracována obdobně jako je zpracována tabulka signálů RTV (příloha k předpisu PL-7-10), s možností přechodu na hovorovou tabulku HT, na tabulku signálů RTV a na kódovanou mapu.

K zabezpečení rychlého předání hlášení o činnosti vlastního letectva a k zabezpečení předání signálů pro součinnost s divizí PVOS musí být již v míru vybudováno přímé telefonní spojení VS divize PVOS s velitelem PVO armády. Toto spojení musí být ještě zdvojnásobeno rádiem. Proto součinnostní skupina armády zřizuje ještě rádiový směr: velitel PVO armády — součinnostní skupina u divize PVOS.

Při organizování součinnosti mezi PLD armády a stíhacím letectvem PVOS je nutno vycházet z toho, že stíhací letectvo je účinnější prostředek než PLD (hlavňové) a že tedy stíhací letectvo mimo přízemní a malou výšku bude mít přednost zásahu před PLD (hlavňovým). PLD povede palbu na všechny cíle, které jsou v dosahu jeho účinné působnosti, nedostane-li od součinnostní skupiny signál, „na cíl . . . zákaz palby“. O přednostním zásahu stíhacího letectva rozhoduje velitel PVOS.

Má-li armáda raketové PLD, má toto PLD přednost zásahu na všechny cíle od 3000 m. Čára vyjití stíhacího letectva z boje je 2 letové minuty od účinného dostřelu raketového PLD, tj. 30 km (při rychlosti stíhacích letounů 900 km/hod.). Je nutné, aby součinnostní skupina dala veliteli divize PVOS palebná postavení raketového PLD armády a tento si palebná postavení i s okruhem čáry vyjití SL z boje zakreslil na planšety, podle kterých provádějí letovodí navádění letounů. V tomto prostoru nesmí velitel divize PVOS bez souhlasu součinnostní skupiny (velitele PVO) provádění na nepřátelské letouny nad 3000 m.

Rovněž je nutné, aby divize PVOS vysílala na VS armády k náčelníkovi PVO skupinu (směrové důstojníky) vybavenou rádiovou stanicí.

Směroví důstojníci budou mít za úkol denně upřesňovat s leteckou operační skupinou na VS armády a s divizí PVOS činnost stíhacího letectva PVOS ve prospěch armády a s divizí PVOS činnost stíhacího letectva PVOS ve prospěch armády. Dále budou mít spojení se stíhacími letouny ve vzduchu, aby jim mohli dávat podle konkrétní situace úkoly, nebo informovali velitele PVO armády o jejich činnosti. Tato činnost musí být prováděna velmi rychle a spolehlivě. Proto je nutné, aby již v míru byly stanove-

ny signály a tyto zahrnuty do plánu součinnosti, např.:

- zahajují palbu — oheň,
- ukončil jsem palbu — ticho

atd.

V další fázi operace (přechod do útoku — při operaci mimo státní území) bude stíhací leteckou ochranu armády provádět stíhací letecká divize (frontová — letecké armády).

S touto divizí bude nutno opět zpracovat plán součinnosti prostředků PVO. Plán součinnosti bude zpracováván podle směrnic velitele vojska PVO frontu pro součinnost prostředků PVO armády se stíhacím letectvem. Plán součinnosti bude zpracováván obdobně jako v prvním případě. Rovněž zásady organizování součinnosti budou obdobné jako tomu bylo při organizování součinnosti s divizí PVOS s výjimkou toho, že o přednosti zásahu rozhoduje velitel PVO armády a ne velitel stíhací letecké divize.

Velitel stíhací letecké divize je povinen okamžitě, jakmile se doví o svém úkolu, zabezpečovat útočnou operaci armády, vyslat skupinu (představitel SL) na VS PVO armády. Úkolem skupiny stíhací letecké divize bude:

- se štábem PVO armády zpracovat plán součinnosti,
- informovat velitele PVO o umístění stíhacích leteckých pluků, VS stíhací letecké divize a jejich předpokládaném manévru,
- každodenně upřesňovat otázky součinnosti s velitelem PVO armády a s leteckou operační skupinou, která bude rovněž na VS armády,
- dbát, aby byly dodržovány zásady plánu součinnosti, při jejich narušení okamžitě uvědomit velitele PVO armády i velitele stíhací letecké divize.

Složení skupiny stíhací letecké divize musí být daleko silnější než tomu bylo u skupiny vyslané od divize PVOS. Zpravidla na VS armády bude nutno vyslat zástupce velitele stíhací letecké divize se skupinou důstojníků a s prostředky, které by skupině zabezpečily spojení s VS stíhací letecké divize i s VS stíhacích leteckých pluků a umožnily tak rychle předat rozhodnutí pro start stíhacích letounů. Myslím, že by bylo výhodné, kdyby tato skupina měla také prostředky pro navedení, aby v případě prodlení mohla sama navedení provést.

Rovněž armáda vysílá na VS stíhací letecké divize součinnostní skupinu. Nejvhodnější bude, když na toto VS přejde ta

skupina, která dosud působila na VS divize PVOS. Úkoly skupiny budou obdobné jako tomu bylo v prvním případě.

Podle některých názorů by mělo být na VS PVO (VS armády) celé VS stíhací letecké divize. Myslím, že toto není nutné a ani by to nebylo výhodné. VS stíhací letecké divize je příliš velký komplex, s velkým množstvím spojovacích a jiných prostředků, které by prozrazovaly VS armády. Rov-

něž rozvinutí mobilního VS stíhací letecké divize trvá 2—3× déle než celého VS armády a není tedy možné, aby toto se tak často přesunovalo jako VS armády.

Výměna součinnostních skupin, které budou znát problematiku pozemních prostředků PVO i stíhacího letectva, vybavených potřebnými spojovacími prostředky (po případě prostředky pro navádění na cíl) je dostačující.

Součinnost mezi radiolokačními prostředky armády a PVOS

Radiolokační prostředky radiotechnické rotý armády v první fázi operace nebudou rozvíjeny, neboť na našem území je dostatečně hustá síť RTH PVOS, které jsou schopny včas zjistit a nepřetržitě sledovat všechny nepřátelské letouny od výšky 500 metrů až do stratosférických výšek.

Radiolokační prostředky armády bude nutno rozvinout v případě vyřazení některé RTH PVOS, aby v tom prostoru nevznikl hluchý prostor, ovšem jen v tom případě, bude-li to nutné pro vojska armády. Na VS PVO armády rozvine rtr středisko vedení a radiolokačního průzkumu a ve vzdálenosti do 10 km od VS armády vysílací středisko. Do zahájení operace budou hlásky útvarů, svazků i útvary (skupiny) PLD odposlouchávat síť výstrahy PVOS. V případě rušení této sítě výstrahy mohou odposlouchávat nejbližší RTH. K tomuto účelu bude nutné, aby svazky znaly frekvence a volací znaky těchto RTH. Nejvýhodnější bude, protože tyto údaje se budou denně měnit, když velitelé PVO svazků naváží součinnost s jednotlivými RTH a potřebné údaje si zjistí.

Se zahájením útočné operace bude nutno postupně rozvíjet RTH armády (protože RTH PVOS zůstávají na místě) a to tak,

aby mezi 1. linií RTH a 1. linií PVOS (pozadí frontu) nekleslo souvislé radiolokační pole pod 500 m. V tomto případě bude středisko vedení a radiolokačního průzkumu odposlouchávat vlastní RTH. Bude-li to nutné, může odposlouchávat ještě RTH PVOS, které jsou v pásmu armády, nebo může odposlouchávat síť výstrahy PVOS. Zprávy o vzdušné situaci budou na VS armády vyhodnocovány a v zřízených sítích výstrahy vysílány.

Abyste byla zabezpečena součinnost a vzájemné odposlouchávání RTH PVOS a armády, po případě sítě výstrahy armády a PVOS, bude nutné, aby si stáb PVO armády a velitel radiotechnického útvaru vyměnili potřebné provozní údaje. Tyto údaje se však v průběhu operace budou velmi často měnit a RTH budou neustále provádět manévry. Úkolem součinnostních skupin bude informovat o těchto změnách své velitele. Rovněž je důležité, aby RTH PVOS používaly stejné kódování základních čtverců sítě PVO jako používá armáda pro ŘRL. Jinak by armáda nemohla odposlouchávat hlášení RTH PVOS. V případě, že se toto stane (viz poslední cvičení), je povinností součinnostní skupiny armády hlásit na VS armády kódování základních čtverců podle RTH PVOS.

Součinnost mezi PL prostředky armády a PL prostředky PVOS

Součinnost mezi PL prostředky armády a PL prostředky PVOS bude organizována v těch případech, kdy v obranném (útočném) pásmu armády bude se nacházet bráněný objekt nebo bráněné místo PVOS (divize PVOS). Toto při velké šířce i hloubce obranného (útočného) pásma armády se může stát často. V takovém případě je nutné, aby velitel PVO armády nebo divize navázal s velitelem bráněného místa součinnost. Při organizování součinnosti je nutné, aby oba velitelé se informovali o:

— prostorech rozmístění palebných po-

stavení, velitelských stanovišť a řídicích radiolokátorů,

— sektorech pozorování a palby,
— nařízeních pro organizování a vedení palby a průzkumu vzdušného nepřítele (o přednosti zásahu),
— opatřeních k zabezpečení stále bojové pohotovosti.

Dále bude nutné, aby:

— velitel PVO svazku a velitel bráněného místa si vzájemně vyměňovali zprávy získané radiolokačním průzkumem a sledovali činnost řídicích radiolokátorů,

— velitel PVO svazku (PLD skupiny) zřídil s velitelem bráněného místa součinnostní spojení, po případě vyměnil s velitelem bráněného místa styčné orgány,

— v průběhu bojové činnosti se vzájemně informovali o pozemní i vzdušné situaci.

Při přesunech vojsk prostory bráněnými PL prostředky PVOS musí velitel PVO upřesnit s velitelem bráněného místa časově

ve a prostorově způsob zabezpečení přesunovaných vojsk prostředky velitele bráněného místa.

O všech opatřeních, která byla provedena s velitelem bráněného místa musí velitel PVO divize informovat velitele PVO armády.

PL prostředky divize PVOS v žádném případě nepřecházejí do podřízenosti velitele PVO armády nebo divize.

Součinnost prostředků PVO s bráněnými vojsky (objekty)

Součinnost prostředků PVO s bráněnými vojsky (objekty) bude spočívat ve včasné soustředění úsilí prostředků PVO k obraně toho uskupení, které plní v dané situaci hlavní úkol a ve včasné informaci o vzdušné a pozemní situaci.

Součinnost prostředků PVO s bráněnými vojsky bude organizována při provádění součinnosti vševojskovým velitelem (velitelem armády, divize). Součinnost s bráněnými objekty (armádní zásobovací základna, VS armády apod.) bude organizována velitelem PL skupiny s velitelem bráněného objektu. Za účelem zabezpečení těsné a nepřetržité součinnosti mezi prostředky PVO a bráněnými vojsky (objekty) je výhodné, je-li VS příslušného velitele PLD umístěno co nejbližší VS bráněných vojsk (objektů). Není-li toto možné, musí velitel PL skupiny zabezpečit s velitelem bráněných vojsk (objektu) spojení.

Při organizování součinnosti prostředků PVO s bráněnými vojsky (objekty) bude nutné v obranné a i v útočné operaci:

● upřesnit úkoly prostředků PVO a sladit jejich činnost časově i prostorově s činností bráněných vojsk (objektů),

● upřesnit organizaci a způsob uvědomování bráněných vojsk (objektů) o vzdušné situaci. Pro ty útvary, které nemají hlásku, bude někdy účelné, aby armáda organizovala otevřenou síť výstrahy. Rovněž tak divize mohou se zahájením boje aktivovat vlastní síť výstrahy, kterými mohou odpovídat např.: DDS, PDS, PTZ, TVS divize atd.;

● upřesnit provádění manévru prostředků PVO, aby tento manévr byl neustále prováděn v souladu s úkoly a činnostmi bráněných vojsk (objektů),

● určit signály pro vzájemné rozpoznávání vlastních vojsk a letectva,

● určit způsob vzájemných informací o vzdušné i pozemní situaci,

● určit způsob společné činnosti při boji s nepřátelskými tanky a ve vzdušných výsadbách,

● sladit palbu malorázových PLD s palbou kulometů proti letadlům (na tancích T-54) a palbou ručních zbraní proti nízkoleticím cílům nepřítele.

Aby mohly prostředky PVO splnit úkoly na ně kladené, musí velitelé bráněných vojsk (objektů) nejen dodržovat vytyčené zásady součinnosti, ale ještě musí přísně dodržovat všechna opatření na ochranu vojsk a týlu. To znamená, že musí dodržovat zásady maskování, využívat výhod terénu a tento podle času ženijně upravit, organizovat protipožární opatření atd.

Mnohé z uvedených úkolů pro součinnost mezi prostředky PVO a bráněnými vojsky (objekty) je možno a nutno uskutečnit již v míru. Podklady zabezpečující tuto součinnost se musí stát součástí dokumentace bojového poplachu. Při nebezpečí napadení ze strany nepřítele musí být součinnost prostředků PVO s bráněnými vojsky (objekty) upřesněna a v průběhu operace prováděna podle shora uvedených zásad.

Součinnost mezi prostředky PVO navzájem

Při organizování součinnosti mezi prostředky PVO armády bude nutno organizovat součinnost mezi:

a) PL skupinami hlavního PLD, které budou v palebném styku,

b) PL skupinou raketového dělostřelctva a PL skupinami hlavního PLD,

ad a) I při nejnovějších zásadách vedení obranné nebo útočné operace armády může se stát, že některé PLD skupiny (hlavního PLD) budou v palebném styku. V tomto případě bude nutno podle bojového nařízení pro PVO armády nebo podle pokynů velitele PVO armády organizovat mezi tě-

mito velitelé PLD skupiny součinnost. Při organizování součinnosti bude nutno:

- upřesnit umístění palebných postavení PLD, velitelských stanovišť a řídicích radiolokátorů, usměrnit grafickou práci ŘRL a vyměnit si provozní údaje,
- upřesnit sektory pozorování a zásady pro řízení palby (stanovit přesnost zásahu),
- upřesnit opatření k zabezpečení stále bojové pohotovosti,
- zajistit trvalé spojení mezi velitelskými stanovišti, v obraně i linkové spojení a to zprava doleva, nebude-li to jinak nariadeno.

V průběhu boje (operace) bude nutno:

- vzájemně si vyměňovat zprávy o činnosti prostředků PVO, tj. o manévru baterií, které jsou v palebném styku, ŘRL, VS apod.,
- informovat se o pozemní a vzdušné situaci v prostorech své činnosti.

Součinnost budou organizovat velitelé PL skupin podle pokynů velitelů PVO.

Součinnost mezi prostředky PVO armády a prostředky PVO sousedních armád a frontu

Součinnost prostředků PVO armády a prostředků PVO sousedních armád a frontu bude dána úlohou a místem armády v operačním učenění frontu. Základní pokyny a odpovědnost za provádění součinnosti jsou stanoveny směrnicemi velitele vojska PVO frontu.

Základy této součinnosti musí být položeny již v míru a zakotveny ve zpracovaných dokumentech bojového poplachu.

Při přímém nebezpečí napadení ze strany nepřítelů musí být součinnost prostředků PVO armády se sousedy i s prostředky PVO upřesněna.

I v průběhu operace bude nutno součinnost mezi všemi prostředky PVO neustále velitelem vojska PVO frontu usměrňovat.

Součinnost mezi prostředky armád (frontu) musí být zabezpečována:

- stanovením odpovědnosti za palebný styk a určením útvarů (u raketového PLD baterií), které budou za styk odpovědné,
- vzájemnou znalostí úkolů a bojové sestavy PL prostředků,
- vzájemnou informovaností o vzdušné i pozemní situaci, o prováděných manévrech silami a prostředky PVO,
- plněním úkolů PVO jedné armády ve prospěch druhé armády (frontu) např.: při zasazování druhosledové armády, nebo odražení protidruhu na rozhraní dvou armád.

Ad b) Součinnost mezi PL skupinou raketového PLD a skupinami hlavního PLD bude spočívat ve vzájemné výměně informací o:

- umístění palebných postavení raketového a hlavního PLD,
- umístění VS, RL, o jejich činnosti a provozních údajích,
- zásadách rozdělení cílů mezi raketové a hlavní PLD. Zde bude zpravidla platit ta zásada, že raketové PLD povede palbu na cíle od 3000 m, zatím co hlavní PLD povede palbu na cíle do této výšky,
- možnosti obrany baterií raketového PLD ořed útoky bombardovacích stíhačů baterií malorázového PLD,
- vzájemné informace o vzdušné i pozemní situaci v prostorech ŘRL a VS PLD útvarů (skupin).

Pro velkou důležitost raketového PLD bude muset tuto součinnost organizovat štáb velitele PVO armády.

V průběhu útočné operace je velmi důležité organizovat těsnou součinnost mezi radiotechnickými prostředky armády a radiotechnickými prostředky frontu, neboť ani jeden prostředek není soběstačný a je tedy jeden závislý na druhém.

RTH armády zpravidla tvoří vždy první linii celkového radiolokačního systému frontu, další linie (druhou a zpravidla ještě třetí) budou tvořit RTH frontu. Aby bylo dosaženo souvislé radiolokační pole, musí umístění i manévry RTH armády ovlivňovat štáb PVO frontu.

Abv mohla armáda i front využít zpráv získaných RTH, musí si vzájemně vyměnit provozní údaje. Rovněž si vymění provozní údaje o sítích výstrahy (armády a frontu). Jelikož tyto údaje se v průběhu operace velmi často mění, bude úkolem součinnosti skupiny armády informovat o těchto změnách velitele PVO armády. Rovněž tak skupina od stíhačů letecké divize bude informovat o těchto změnách velitele radiotechnického praporu frontu.

Takto bude prováděna součinnost mezi radiotechnickými prostředky armády a frontu podle současné organizace. Myslím však, že takto organizovaný systém průzkumu vzdušného prostoru a uvědomování má některé nevýhody, neboť každá provádková armáda má aktivovanou vlastní síť výstrahy a mimo to front a PVOS aktivuje rovněž síť výstrahy.

Stíhací letectvo nemůže odposlouchávat pouze síť výstrahy armády, neboť armáda svými RTH zjišťuje cíle v útočném (obraně) pásmu armády, a to ještě pouze před předním okrajem. Stíhací letectvo potřebuje zprávy z širšího prostoru a i z hloubky, neboť často bude útočit na cíle v hloubce (v týlu) útočného (obraně) pásma armády. Musí tedy stíhací letectvo odposlouchávat síť výstrahy frontu a dokud není tato zřízena, síť výstrahy PVOS. Toto však komplikuje provádění součinnosti mezi prostředky PVO armády a stíhací leteckou divizí, protože číslování cílů sítě výstrahy frontu (PVOS) a armády se neshoduje. Tak na příklad když by dal představitel stíhacího letectva rozkaz působit (zákaz palby) na cíl č. ..., při větším množství cílů ve vzduchu, nemůže vědět velitel stíhací letecké divize, na který cíl má navádět (nebo

ukončit navádění). Obdobně to bude i se zprávami, dávanými součinností skupinou armády na VS PVO armády.

Proto se jeví výhodnější, kdyby armáda organizovala průzkum vzdušného prostoru v celém útočném (obraně) pásmu.

To znamená, že by armáda musela mít radiotechnický prapor s 5—6 RTH po jednom radiolokátoru typu P 10 a P 15 a jeden radiotechnický uzel s jedním radiolokátorem typu P 30, P 10 a s jedním výškoměrem. Armáda by mohla organizovat až tři linie RTH, na tyto linie by navazoval radiolokační systém PVOS. Armáda bude zřizovat síť výstrahy, kterou bude odposlouchávat i stíhací letecká divize. Takto organizovaný průzkum vzdušného prostoru a uvědomování by zabezpečil součinnost mezi stíhacím letectvem a pozemními prostředky PVO armády.

Součinnost pro zabezpečení činnosti vlastního letectva a pozemních vojsk

Při této součinnosti bude nutné, aby velitel vojsk PVO organizoval součinnost pozemních palebných prostředků PVO se všemi druhy letectva.

Tato součinnost musí být zabezpečena včasným informováním pozemních palebných prostředků PVO o vzletech vlastního letectva. Toto je zajištěno těsnou součinností mezi leteckou operační skupinou umístěnou na VS armády a štábem PVO armády. Štáb PVO armády musí získané zprávy o letech vlastního letectva dát nejrychlejší cestou velitelům PVO divizí, armádním a divizním PLD skupinám a velitelům PVO útvarů. Toto předání je zajištěno organizováním rádiové sítě hlášení o činnosti vlastního letectva. Aby byla zaručena slyšitelnost této sítě, musí být vysílána silnou rádiovou stanicí (R-102). Zprávy budou vysílány podle tabulky signálů pro součinnost SL s PL prostředky.

Součinnost s vlastním letectvem musí být ještě zabezpečena vydáváním kódů pro rozpoznávání vlastních letounů. Toto je umožněno tím, že pozemní radiolokátory PLD jsou vybaveny rozpoznávacím zařízením (NRZ) k zjišťování vlastních letounů. Tato součinnost je velmi bezpečná, neboť možnost rušení ze strany nepřítelů je malá — jde o krátký čas, kdy je rozpoznávací zařízení aktivováno, mimo to kódy pro rozpoznávání vlastních letounů se denně nepravdělně mění. Tímto způsobem je dobře zabezpečena součinnost mezi PL řízenými střelami a PLD (které je vybaveno radiolokátory) a letectvem.

Součinnost vlastního letectva s pozemními vojsky a s malorázovými útvary PLD (PLDvK 30 mm) musí být ještě zajištěna vydáváním signálu „Jsem vlastní letoun“. S tímto signálem musí být denně seznamováni všichni pozorovatelé u baterií a pozorovatelé u vševojskových útvarů a u jednotek.

Široká fronta v útočné a zejména v obranné operaci armády (frontu) dovolí stanovit pro letectvo (hlavně bombardovací a průzkumné) průletová pásma. S průletovými pásmami a s výškou průletů musí být seznámeni všichni velitelé PVO. Průletová pásma bude však nutno měnit, neboť jsou snadno zjistitelná. Nepřítel by toho mohl využít a používat je k průletu vlastních letounů, nebo sem soustředit prostředky PVO k ničení našich letounů.

Rovněž bude nutno organizovat součinnost pozemních vojsk s vlastním letectvem, hlavně s bombardovacími stíhacími letouny. I když se předpokládá, že letectvo bude použito ve větší hloubce, není vyloučeno jeho použití i v taktické hloubce; např. při odražení protiztečí, protiúderů, při podpoře předstunutých odřadů, zasazování druhých sledů apod. Aby nedošlo v těchto případech k omylům (napadení vlastních vojsk), je nutno stanovit pro součinnost pozemních vojsk s letectvem signály:

— „Jsme vlastní vojska“ — které budou dávat pozemní jednotky,

— „Označte se“ — který bude dávat letectvo.

Operační umění a taktika

Mimo to je ještě vydáván, jak už jsem se zmínil, signál „Jsem vlastní letoun“.
Součinnost pozemních vojsk s letectvem

nebude organizovat štáb PVO armády, ale operační oddělení armády s leteckou operační skupinou.

V závěru článku chci znovu zdůraznit, že úspěch útočné i obranné operace bude záviset na tom, jak bude organizována protivzdušná obrana vojsk i důležitých objektů státu. Toto bude závislé na tom, jak bude připravena, v průběhu operace organizována a prováděna součinnost prostředků PVO armády s prostředky PVOS, a v průběhu útočné operace i s prostředky PVO frontu.